

ตัวสถิติและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้สิ่งที่สนใจศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุของตัวแบบการถดถอยเชิงเส้น เมื่อค่าผิดพลาดมีการแจกแจงแบบหางยาวกว่าการแจกแจงแบบปกติและการแจกแจงแบบเบ้ สำหรับค่าผิดพลาดที่มีการแจกแจงแบบหางยาวกว่าการแจกแจงแบบปกติได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีกำลังสองน้อยที่สุดกับวิธี M-estimator ซึ่งใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Ramsay และสำหรับการแจกแจงแบบเบ้จะทำการศึกษาค่าประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุโดยใช้การแปลงที่ใช้การยกกำลังของ Box และ Cox (1964 : 211-243) ในการแปลงข้อมูลให้มีการแจกแจงเข้าใกล้ภาวะปกติเสียก่อน และจะทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดในที่นี้จะศึกษาเปรียบเทียบวิธีกำลังสองน้อยที่สุด กับวิธี M-estimator ซึ่งใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Ramsay โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 ข้อสมมติทั่วไปของตัวแบบการถดถอยเชิงเส้น
- 2.2 วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least square method)
 - 2.2.1 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา
(Ordinary least square method)
 - 2.2.2 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบทั่วไป
(Generalized least square method)
 - 2.2.3 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนัก
(Weighted least square method)
- 2.3 วิธีที่ใช้ตัวประมาณชนิด M (M-estimator method)
- 2.4 การแปลงข้อมูลด้วยการแปลงที่ใช้การยกกำลัง (Power Transformation)
- 2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อสมมติทั่วไปของตัวแบบการถดถอยเชิงเส้น

ในการสมมติความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปร y และตัวแปรอิสระ m ตัว ของ x_1, x_2, \dots, x_m และค่าผิดพลาด ϵ นั่นคือ ถ้ามีตัวอย่าง n ค่าสังเกตของ y และค่า x เราสามารถเขียนสมการได้เป็น

$$(2.1.1) \quad y_i = \beta_0 + \beta_1 x_{i1} + \dots + \beta_m x_{im} + \epsilon_i ; i = 1, \dots, n$$

ค่าสัมประสิทธิ์ β และค่าพารามิเตอร์ของการแจกแจงของ ϵ ไม่ทราบค่า ปัญหาคือเราต้องการประมาณ β ที่ไม่ทราบเหล่านี้เมื่อมี n สมการของ (2.1.1) ซึ่งเราสามารถเขียนในรูปของเมตริกซ์ดังนี้

$$(2.1.2) \quad y = X\beta + \epsilon$$

$$\text{เมื่อ } \begin{matrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_n \end{matrix} = \begin{matrix} \left[\begin{array}{cccc} 1 & x_{11} & \dots & x_{1m} \\ 1 & x_{21} & \dots & x_{2m} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ 1 & x_{n1} & & x_{nm} \end{array} \right] \end{matrix}, \beta = \begin{matrix} \left[\begin{array}{c} \beta_0 \\ \beta_1 \\ \vdots \\ \beta_m \end{array} \right] \end{matrix}, \epsilon = \begin{matrix} \left[\begin{array}{c} \epsilon_1 \\ \epsilon_2 \\ \vdots \\ \epsilon_n \end{array} \right] \end{matrix}$$

ซึ่งมีข้อสมมติคือ

$$(2.1.3) \quad E(\epsilon) = 0$$

$$(2.1.4) \quad E(\epsilon\epsilon') = \sigma^2 I_n$$

$$(2.1.5) \quad X \text{ เป็นชุดของค่าตัวเลขคงที่}$$

$$(2.1.6) \quad \text{และมีอันดับ } m < n$$

จากข้อสมมติ (2.1.3) $E(\epsilon) = 0$ นั่นคือ ตัวแปร ϵ_i จะมีค่าคาดหวังเป็นศูนย์สำหรับทุกค่าของ $i, i = 1, \dots, n$

จากข้อสมมติ (2.1.4) จะได้ว่า

$$\begin{aligned}
 E(\boldsymbol{\varepsilon}\boldsymbol{\varepsilon}') &= \begin{bmatrix} E(\varepsilon_1^2) & E(\varepsilon_1\varepsilon_2) & \dots & E(\varepsilon_1\varepsilon_n) \\ E(\varepsilon_2\varepsilon_1) & E(\varepsilon_2^2) & & E(\varepsilon_2\varepsilon_n) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ E(\varepsilon_n\varepsilon_1) & E(\varepsilon_n\varepsilon_2) & & E(\varepsilon_n^2) \end{bmatrix} \quad n \times n \\
 &= \begin{bmatrix} \sigma^2 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \sigma^2 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & & \sigma^2 \end{bmatrix} \quad n \times n \\
 &= \sigma^2 \mathbf{I}_n
 \end{aligned}$$

ตามข้อสมมติ (2.1.5) เมตริกซ์ X ต้องเป็นตัวเลขคงที่ หมายถึง การสุ่มตัวอย่างที่ซ้ำกันจะเกิดค่าหลายค่าในเวกเตอร์ \mathbf{X} ซึ่งแปรผันในเวกเตอร์ $\boldsymbol{\varepsilon}$ และจำนวนค่าสังเกตของ X จะต้องมีจำนวนเกินจำนวนพารามิเตอร์ที่จะประมาณ ตามข้อสมมติ (2.1.6) ทั้งนี้ จะต้องไม่มี ความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระด้วย เราเรียกความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระว่า multicollinearity

2.2 วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least square method)

2.2.1 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary least square method)

วิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นวิธีนี้มีรากฐานมาจากทฤษฎีการประมาณเชิงเส้น (Theory of Linear Estimation) ที่เกิดขึ้นโดย คาร์ล เฟดริก เกาส์ (Karl Friedrich Gauss) ในปี ค.ศ.1777 - 1855 และอังเดร แอนดรีวิช มาร์คอฟ (Andrei Andrewich Markov) ในปี ค.ศ.1856 - 1922 โดยมีหลักการในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์คือ ทำให้ผลบวกกำลังสองของค่าผิดพลาดมีค่าน้อยที่สุดซึ่งแสดงรายละเอียดดังนี้

นิยาม 2.1 จากสมการ $y = X\beta + \epsilon$ เมื่อ $\epsilon \sim N(0, \sigma^2 I_n)$ ตัวประมาณกำลังสองน้อยที่สุดของ β คือ $\hat{\beta}$ ที่ทำให้ผลบวกกำลังสองของค่าผิดพลาด (Sum square errors) หรือ SSE มีค่าน้อยที่สุด

จากนิยาม 2.1 จะทำการหาตัวประมาณกำลังสองน้อยที่สุดได้ดังนี้

กำหนด
$$\hat{\beta} = (\hat{\beta}_0, \hat{\beta}_1, \dots, \hat{\beta}_m)'$$

(2.2.1) จะได้ว่า
$$\hat{y} = X\hat{\beta}$$

ดังนั้น ϵ เป็นเวกเตอร์แนวตั้งของค่าผิดพลาด n ค่าของ

จาก (2.2.1) ผลบวกกำลังสองของค่าผิดพลาดคือ

$$\begin{aligned} \text{SSE} &= \epsilon'\epsilon \\ &= (y - X\hat{\beta})'(y - X\hat{\beta}) \\ (2.2.2) &= y'y - 2\hat{\beta}'X'y + \hat{\beta}'X'X\hat{\beta} \end{aligned}$$

การหาค่าน้อยที่สุดของผลบวกกำลังสองของค่าผิดพลาดทำได้โดยการหาอนุพันธ์ (differentiate) เทียบกับ $\hat{\beta}$ แล้วกำหนดให้เท่ากับ 0 ดังนี้

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial \hat{\beta}} (y'y - 2\hat{\beta}'X'y + \hat{\beta}'X'X\hat{\beta}) &= 0 \\ - 2X'y + 2X'X\hat{\beta} &= 0 \\ \hat{\beta} &= (X'X)^{-1}X'y \end{aligned}$$

(2.2.3)

เมื่อ $(X'X)^{-1}X'$ เป็นเมตริกซ์ของค่าคงที่ สมาชิกใน $\hat{\beta}$ เป็นฟังก์ชันเชิงเส้นของ y นั่นคือ $\hat{\beta}$ เป็นตัวประมาณเชิงเส้น และแทน (2.1.2) ใน (2.2.3) เราได้

$$\begin{aligned}\hat{\beta} &= (X'X)^{-1} X' (X\beta + \varepsilon) \\ (2.2.4) \quad &= \beta + (X'X)^{-1} X' \varepsilon\end{aligned}$$

จะได้ว่า $E(\hat{\beta}) = \beta + (X'X)^{-1} X' E(\varepsilon) = \beta$ ถ้า $E(\varepsilon) = 0$ นั่นคือ $\hat{\beta}$ เป็นค่าที่ไม่เอนเอียง

$$\begin{aligned}\text{และ } V(\hat{\beta}) &= E(\hat{\beta} - \beta)(\hat{\beta} - \beta)' \\ &= (X'X)^{-1} X' E(\varepsilon\varepsilon') X(X'X)^{-1} \\ (2.2.5) \quad &= \sigma^2 (X'X)^{-1} \quad \text{โดยใช้ } E(\varepsilon\varepsilon') = \sigma^2 I_n\end{aligned}$$

ถ้า β^* เป็นตัวประมาณเชิงเส้นตัวอื่นใดของ β ที่แตกต่างจาก $\hat{\beta}$ เราจะแสดงว่า $V(\beta^*) \geq V(\hat{\beta})$ สำหรับสมการนี้จะแสดงโดย $V(\beta^*) - V(\hat{\beta})$ เป็นเมตริกซ์กึ่งบวกแน่นอน (positive semidefinite matrix) กล่าวคือสมาชิกทแยงมุมของ $V(\beta^*) - V(\hat{\beta})$ เป็นค่าที่มากกว่า 0 ทุกค่า นั่นคือ $V(\beta^*) \geq V(\hat{\beta})$ สำหรับ $i = 0, 1, \dots, m$

ตัวประมาณเชิงเส้นใด ๆ β^* สามารถเขียนได้เป็น

$$\begin{aligned}\beta^* &= [(X'X)^{-1} X' + C] Y \\ &= \hat{\beta} + C Y \\ &= \beta + CX\beta + [(X'X)^{-1} X' + C] \varepsilon\end{aligned}$$

ถ้า β^* เป็นตัวประมาณไม่เอนเอียง $E(\beta^*) = \beta$ และความสัมพันธ์นี้เป็นจริงสำหรับค่าที่เป็นไปได้ของ β เราจะได้ $CX = 0$

$$\begin{aligned}V(\beta^*) &= E(\beta^* - \beta)(\beta^* - \beta)' \\ &= [(X'X)^{-1} X' + C] E(\varepsilon\varepsilon') [(X'X)^{-1} X' + C] \\ &= \sigma^2 [(X'X)^{-1} + CC']\end{aligned}$$

เทอมอื่นหายไปเพราะว่าเงื่อนไข $CX = 0$ นั่นคือ $V(\beta^*) - V(\hat{\beta}) = \sigma^2 CC'$ ซึ่งเป็นเมตริกซ์กึ่งบวกแน่นอน (positive semidefinite matrix) จากการพิสูจน์นี้จะได้ว่า เป็นตัวประมาณที่ไม่เอนเอียงเชิงเส้นที่ดีที่สุด (BLUE = Best linear unbiased estimator) ของ β

ส่วนผลบวกกำลังสองของค่าผิดพลาดสามารถเขียนได้เป็น

$$\begin{aligned}\varepsilon\varepsilon' &= (Y - X\hat{\beta})(Y - X\hat{\beta})' \\ &= Y'Y - 2\hat{\beta}'X'Y + \hat{\beta}'X'X\hat{\beta} \\ &= Y'Y - \hat{\beta}'X'Y\end{aligned}$$

2.2.2 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบทั่วไป (Generalized least square method)

กรณี $E(\varepsilon \varepsilon')$ เป็นเมตริกซ์บวกแน่นอน (positive definite) Ω ซึ่งแทน ในสมการ (2.2.5) แล้ว จากตัวแบบ (2.1.2) สามารถแปลงให้อยู่ในรูปตัวแบบ

$$\begin{aligned} Y^* &= X^* \beta + \varepsilon^* \\ \text{เมื่อ } Y^* &= \Omega^{-1/2} Y \\ \text{และ } X^* &= \Omega^{-1/2} X \\ \text{และ } \varepsilon^* &= \Omega^{-1/2} \varepsilon \end{aligned}$$

จะได้ว่า $E(\varepsilon^* \varepsilon^{*\prime}) = \Omega^{-1/2} E(\varepsilon \varepsilon') \Omega^{-1/2} = I_n$ ในทำนองเดียวกันกับหัวข้อ 2.2.1 ค่า BLUE ของ β จะเขียนได้เป็น

$$(2.2.6) \quad \beta_{GLS} = (X^{*\prime} X^*)^{-1} X^{*\prime} Y^* = (X' \Omega^{-1} X)^{-1} X' \Omega^{-1} Y$$

โดยที่ GLS แทน Generalized least squares

และความแปรปรวนของตัวประมาณจะมีค่าเป็น

$$(2.2.7) \quad V(\hat{\beta}_{GLS}) = \sigma^2 (X^* X^*)^{-1} = \sigma^2 (X' \Omega^{-1} X)^{-1}$$

ในกรณีนี้ตัวประมาณกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (ordinary least squares) : OLS คือ

$$\begin{aligned} \hat{\beta}_{OLS} &= (X'X)^{-1} (X'Y) \\ &= \beta + (X'X)^{-1} X'\varepsilon \end{aligned}$$

ซึ่งเป็นตัวประมาณที่ไม่เอนเอียง ถ้า $E(\varepsilon) = 0$ และความแปรปรวนหาได้จาก

$$\begin{aligned} V(\hat{\beta}_{OLS}) &= (X'X)^{-1} X' E(\varepsilon \varepsilon') X (X'X)^{-1} \\ &= (X'X)^{-1} X' \Omega X (X'X)^{-1} \end{aligned}$$

ตัวประมาณ GLS มีประสิทธิภาพมากกว่าตัวประมาณ OLS ในความหมายว่า $V(\hat{\beta}_{OLS}) - V(\hat{\beta}_{GLS})$ เป็นเมตริกซ์กึ่งบวกแน่นอน (positive semidefinite matrix) ในกรณีที่ $\Omega \neq I_n$

2.2.3 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนัก (Weighted least square method)

เมื่อค่าผิดพลาด ε_i ไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยที่ความแปรปรวนไม่เท่ากัน เมตริกซ์ของความแปรปรวนร่วมของ ε แทนด้วย

$$\sigma^2 \Omega = \sigma^2 \begin{bmatrix} \frac{1}{w_1} & \cdot & \cdot & \cdot & 0 \\ \cdot & \frac{1}{w_2} & & & \\ \cdot & & & & \\ 0 & \cdot & \cdot & & \\ & & & & \frac{1}{w_n} \end{bmatrix}$$

เมื่อ $W = \Omega^{-1}$ และ Ω เป็นเมตริกซ์ทแยงมุม (diagonal matrix) จะได้ว่า W เป็นเมตริกซ์ทแยงมุมด้วย โดยมีสมาชิกตามแนวทแยงมุมเป็น w_1, w_2, \dots, w_n ซึ่งสมการปกติของ GLS อยู่ในรูปของ

$$(x' \Omega^{-1} x) \hat{\beta} = x' \Omega^{-1} y$$

จะได้ว่าสมการของ Weighted least square หรือ WLS อยู่ในรูปของ

$$\begin{aligned} (x' W x) \hat{\beta} &= x' W y \\ \hat{\beta} &= (x' W x)^{-1} x' W y \end{aligned}$$

$\therefore \hat{\beta}$ เป็นตัวประมาณของ Weighted least square ค่า w_i ถูกเรียกว่าเป็น weights โดยค่าสังเกตที่มีค่า w_i น้อยจะมีความแปรปรวนมากกว่าค่าสังเกตที่มีค่า w_i มาก

2.3 วิธีที่ใช้ตัวประมาณชนิด M (M-estimator method)

ปี ค.ศ.1964 P.J. Huber ได้ศึกษาถึงฟังก์ชันของความผิดพลาดซึ่งเรียกว่าตัวประมาณชนิด M (M-estimator) ตัวประมาณชนิด M จะประมาณพารามิเตอร์ของค่าน้อยที่สุดของ $\sum_{i=1}^n \rho(\epsilon_i/s)$ เมื่อ ϵ_i เป็นค่าผิดพลาดของค่าสังเกตตัวที่ i และ s เป็นตัวประมาณที่เหมาะสมของการกระจายของตัวอย่างของ

ในตัวแบบการถดถอยเชิงเส้น เราสามารถหาตัวประมาณชนิด M จาก

$$(2.3.1) \quad \min_{\beta} \sum_{i=1}^n (\epsilon_i/s) = \min_{\beta} \sum_{i=1}^n \rho |(y_i - x_i \beta)/s|$$

เมื่อ s เป็นตัวประมาณที่แกร่งของสเกล ซึ่งนิยมใช้มีฐานของค่าสัมบูรณ์ของความเบี่ยงเบน (median absolute deviation) หรือ MAD (mosteller and Tukey : 1977) และทำการปรับด้วยค่าคงที่ 0.6745 ซึ่งจะทำให้ s เป็นตัวประมาณที่ไม่เอนเอียงโดยประมาณของเมื่อ n มีขนาดใหญ่และการแจกแจงของค่าผิดพลาดเป็นแบบปกติ ดังนั้น s เขียนได้เป็น

$$s = \text{median} | \epsilon_i - \text{median}(\epsilon_i) | / 0.6745$$

ในการที่จะหาค่าน้อยที่สุดของสมการ (2.3.1) จะหาอนุพันธ์ (differentiate) ของ ρ เทียบกับ β แล้วกำหนดให้เท่ากับ 0 โดย $\psi = \rho'$ ดังนี้

$$(2.3.2) \quad \sum_{i=1}^n x_{ij} \psi \left[(y_i - \hat{x}_{i\beta})/s \right] = 0, \quad j = 1, 2, \dots, m$$

จะเห็นว่า ฟังก์ชัน ψ ไม่เป็นฟังก์ชันเชิงเส้น วิธีการที่ใช้ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยส่วนใหญ่จะใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักซ้ำหลายรอบ (iteratively reweighted least square) ของ Beaton and Tukey (1964) โดยจะต้องประมาณ และ s เราสามารถเขียนสมการ m สมการของ (2.3.2) ได้ดังนี้

$$(2.3.3) \quad \sum_{i=1}^n x_{ij} \psi \left[(y_i - \hat{x}_{i\beta})/s \right] = \sum_{i=1}^n x_{ij} \frac{\psi \left[(y_i - \hat{x}_{i\beta})/s \right]}{(y_i - \hat{x}_{i\beta})/s} (y_i - \hat{x}_{i\beta})/s = 0$$

$$\sum_{i=1}^n x_{ij} w_{io} (y_i - \hat{x}_{i\beta}) = 0, \quad j = 1, 2, \dots, m$$

$$w_{io} = \begin{cases} \frac{\psi \left[(y_i - \hat{x}_{i\beta_0})/s \right]}{(y_i - \hat{x}_{i\beta_0})/s} & ; y_i \neq \hat{x}_{i\beta_0} \\ 1 & ; y_i = \hat{x}_{i\beta_0} \end{cases}$$

สมการเหล่านี้อาจเขียนในรูปเมตริกซ์ดังนี้

$$(2.3.4) \quad X' P_0 X \beta = X' P_0 Y$$

เมื่อ P เป็นเมตริกซ์ทแยงมุมขนาด $n \times n$ ของน้ำหนัก (weight) และมีสมาชิกตามเส้นทแยงมุมเป็น $w_{10}, w_{20}, \dots, w_{n0}$

ดังนั้น ตัวประมาณ $\hat{\beta}$ ที่ทำได้ในครั้งแรกจะมีค่าเป็น

$$(2.3.5) \quad \hat{\beta} = (X' P_0 X)^{-1} X' P_0 Y$$

จะทำครั้งถัดไปโดยคำนวณน้ำหนัก ซึ่งใช้ β แทน β และทำซ้ำ ๆ กันจนกระทั่งได้ค่า $\hat{\beta}$ ที่ค่อนข้างคงที่ Holland และ Welsch (1977) กล่าวว่ากระบวนการกำลังสองน้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนักทำซ้ำ ๆ กันนี้ต้องการเพียงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนักวิธีมาตรฐานเท่านั้น

ฟังก์ชันซึ่งใช้เกณฑ์ของความแกร่งได้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่านด้วยกัน ซึ่งจะนำเสนอฟังก์ชันตามเกณฑ์ความแกร่งชนิดต่าง ๆ ในตารางที่ 2.1 และรูปที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 โดย

เปรียบเทียบกับวิธีกำลังสองน้อยที่สุดซึ่งเป็นวิธีที่ไม่แกร่งด้วย Huber (ค.ศ.1964) ได้สร้างฟังก์ชัน Huber's t ขึ้น โดยที่ t เป็นค่าคงที่สำหรับกำหนดขอบเขตค่าผิดพลาด ในที่นี้ใช้ $t = 2$ Ramsay (ค.ศ.1977) ได้สร้างฟังก์ชัน Ramsay Ea ขึ้น โดยมีลักษณะเป็นฟังก์ชันเอ็กซ์โปเนนเชียล ในที่นี้ใช้ $a = 0.3$ เป็นค่าคงที่สำหรับกำหนดขอบเขตของฟังก์ชัน โดยมีขอบเขตที่ $|\epsilon_i/s| = 1/a$ ลักษณะของ ψ ของ Ramsay จะค่อย ๆ คล้อยลาดลงเรื่อย ๆ นั่นคือ ฟังก์ชัน ψ เข้าหาศูนย์เมื่อ $|\epsilon_i|$ มีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ Andrews et al (ค.ศ. 1972, 1974) ได้สร้างฟังก์ชันคลื่นของ Andrew Hampel ได้สร้างฟังก์ชัน Hampel (ค.ศ.1971, 1974) โดยฟังก์ชัน ψ ของทั้งสองวิธีเป็นแบบคล้อยลาดลงอย่างรวดเร็ว ลักษณะฟังก์ชันคลื่นของ Andrew เป็นคลื่นแบบ sine และฟังก์ชัน Hampel มีจุดเปลี่ยนแปลงขอบเขตของฟังก์ชัน 3 จุด ได้แก่ a, b, c เมื่อ $a = 1.7, b = 3.4$ และ $c = 8.5$

เกณฑ์ของฟังก์ชันที่แกร่งที่สนใจศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เกณฑ์ของ Ramsay โดยมีฟังก์ชันของ ρ และ ψ สำหรับชุดของตัวประมาณคือ

$$\rho(\epsilon_i/s) = a^{-2} [1 - \exp(-a|\epsilon_i|/s)] \cdot (1 + a|\epsilon_i|/s)$$

$$\text{และ } \psi(\epsilon_i/s) = (\epsilon_i/s) \exp(-a|\epsilon_i|/s)$$

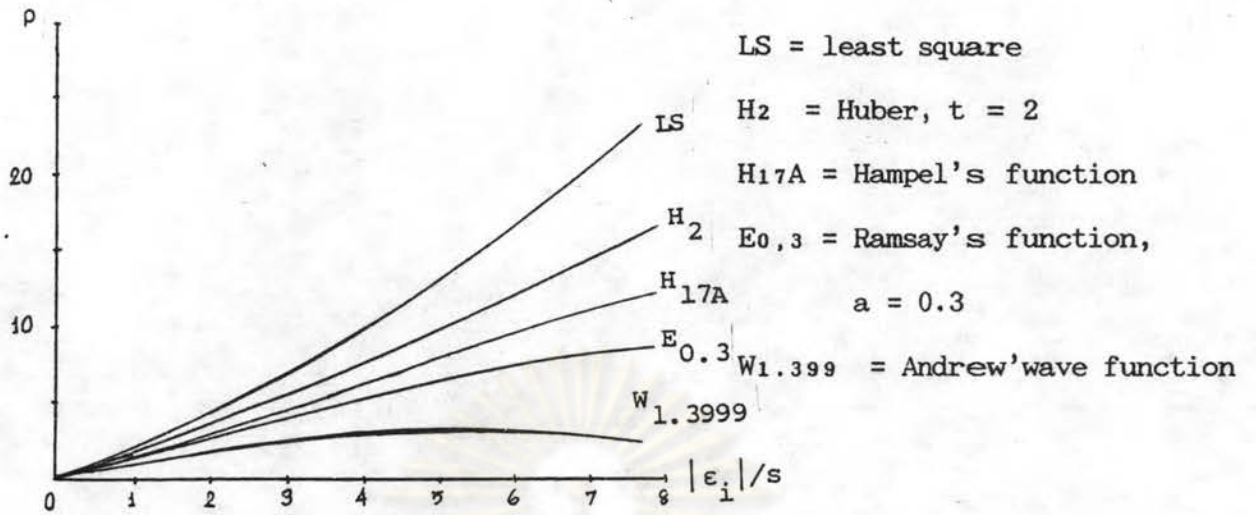
ซึ่งอ้างถึงตัวประมาณนี้ด้วยตัวประมาณ Ea โดยที่ $a = 0.3$ Ea จะมีขอบเขตและมีค่าเข้าสู่ขอบเขตเมื่อ $|\epsilon_i|/s = 1/a$ ค่าผิดพลาดที่มีค่ามาก (extreme value) จะมีอิทธิพลลดลงเรื่อย ๆ และอิทธิพลเหล่านี้จะอยู่ในสัดส่วนที่ถูกตัดออกไป นั่นคือ ค่าสังเกตที่ผิดปกติมาก ๆ จะอยู่ในสัดส่วนที่ถูกตัดออกจากตัวอย่าง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

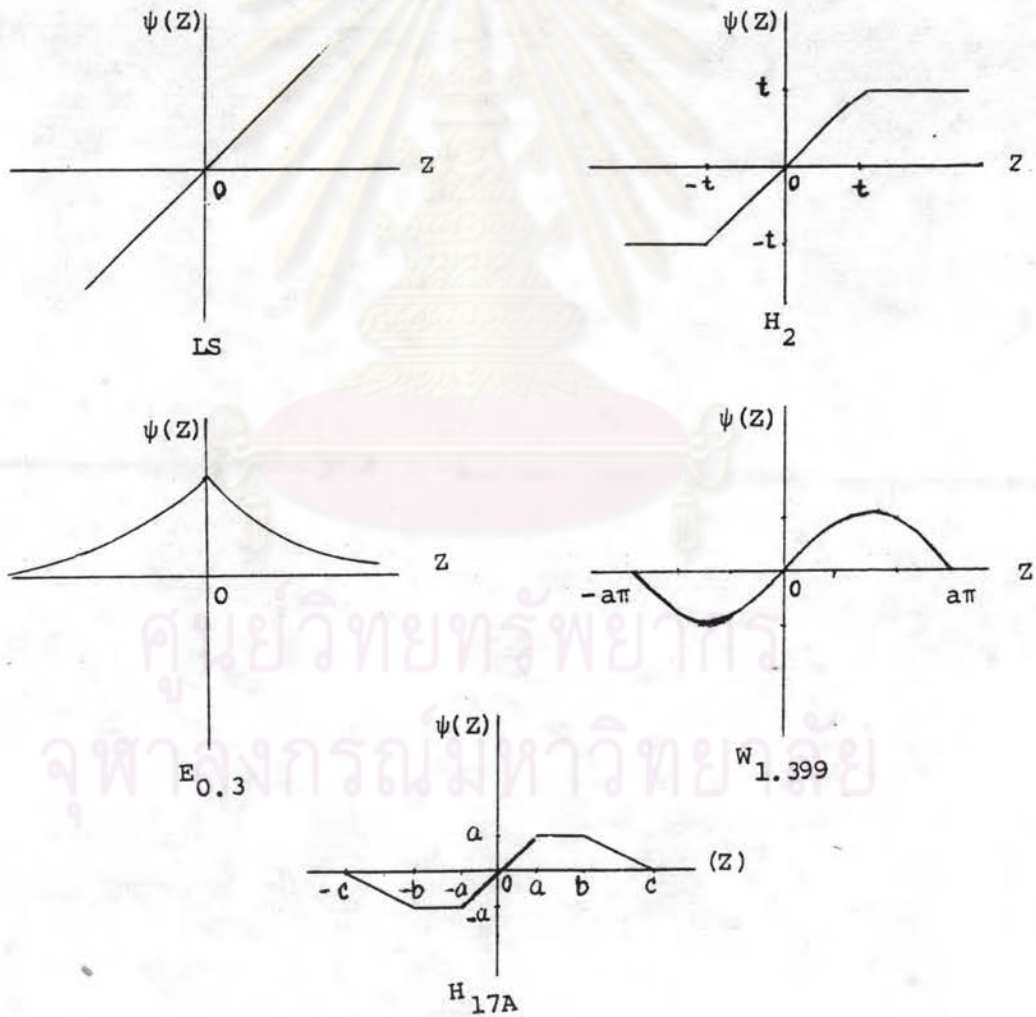

ตารางที่ 2.1 ฟังก์ชันเกณฑ์ของความแกร่งชนิดต่าง ๆ

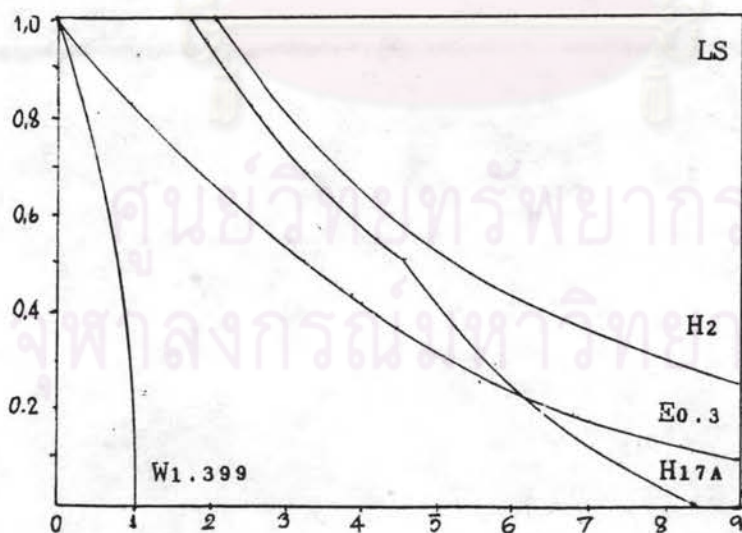
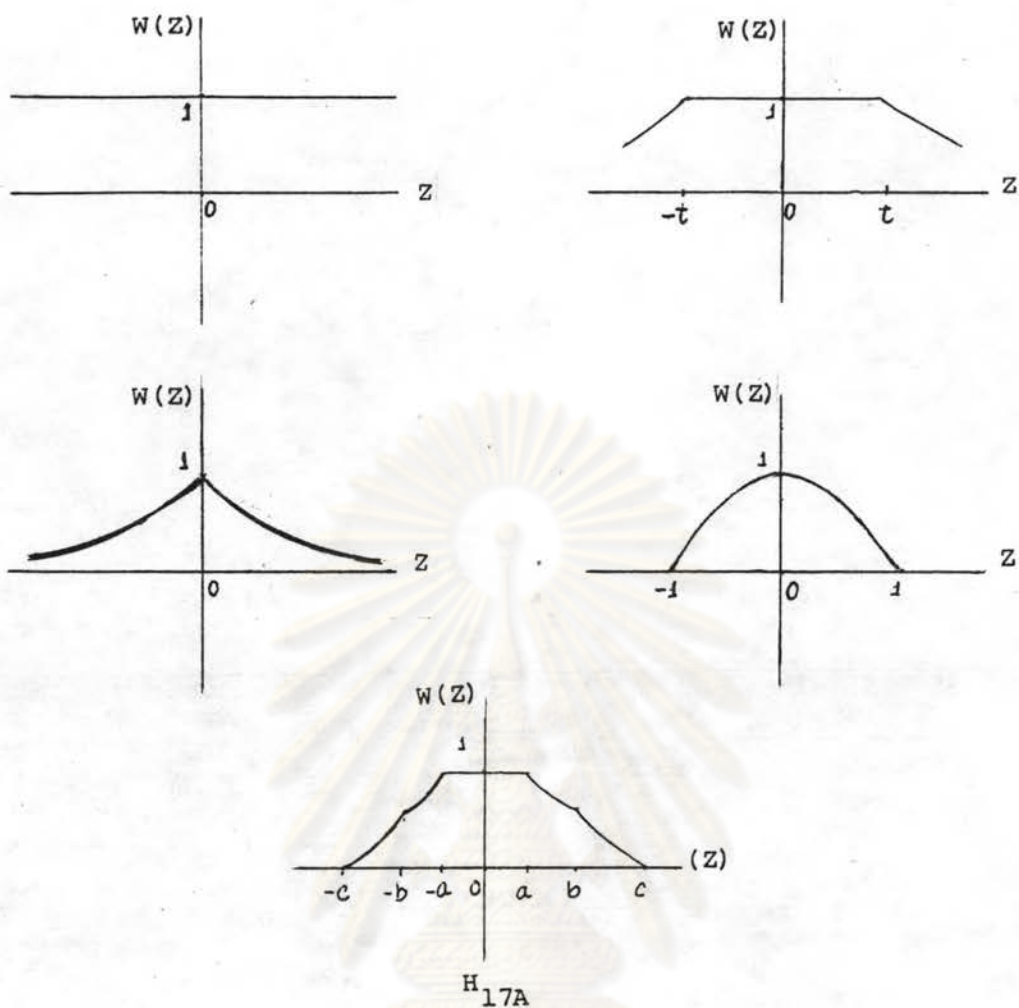
เกณฑ์วิธีการต่าง ๆ	$\rho(Z)$	$\psi(Z)$	$W(Z)$	ขอบเขต
วิธีกำลังสองน้อยที่สุด	$\frac{1}{2} Z^2$	Z	1.0	$ Z < \infty$
Huber's t ฟังก์ชัน $t = 2$	$\frac{1}{2} Z^2$ $ Z > \frac{t}{2} \quad t^2$	Z $t \text{ sign}(Z)$	1.0 $\frac{t}{ Z }$	$ Z \leq t$ $ Z > t$
Ramsay's Ea ฟังก์ชัน $a = 0.3$	$a^{-2} \left\{ 1 - \exp(-a Z) \cdot (1+a Z) \right\}$	$Z \exp(-a Z)$	$\exp(-a Z)$	$ Z < \infty$
Andrew's wave ฟังก์ชัน $a = 1.399$	$a 1 - \cos(Z/a) $ 0	$\sin(Z/a)$ 0	$\frac{\sin(Z/a)}{Z/a}$ 0	$ Z \leq a\pi$ $ Z > a\pi$
Hampel's 17 A ฟังก์ชัน $a = 1.7$ $b = 3.4$ $c = 8.5$	$\frac{1}{2} Z^2$ $a Z - \frac{1}{2} a^2$ $\left(\frac{a(c Z - \frac{1}{2} Z^2)}{c-b} - \frac{(Z)a^2}{6} \right)$ $a(b-c-a)$	Z $a \cdot \text{SIGN}(Z)$ $\left(\frac{a \text{SING}(Z) \cdot (c- Z)}{c-b} \right)$ 0	1.0 $a Z $ $\frac{a(c- Z)}{Z(c-b)}$ 0	$Z \leq a$ $a < Z < b$ $b < Z \leq c$ $ Z > c$

รูปที่ 2.1 แสดงฟังก์ชันของเกณฑ์วิธีที่แกร่ง

รูปที่ 2.2 แสดงฟังก์ชันอิทธิพล (ψ) ของเกณฑ์วิธีที่แกร่ง

รูปที่ 2.3 แสดงฟังก์ชันน้ำหนักของวิธีที่แกร่ง LS, H₂, E_{0.3}, W_{1.399}, H_{17A} และแสดงภาพรวมทุกวิธี

ผู้ศึกษาหลายท่าน เช่น Andrew (ค.ศ.1964), Hogg (ค.ศ.1979) และ Hocking (ค.ศ.1978) บันทึกลงไว้ว่า การเริ่มต้นด้วยค่า $\hat{\beta}$ ในการประมาณที่แกร่งต้องเลือกอย่างระมัดระวัง และการใช้ผลจากวิธีกำลังสองน้อยที่สุดจะได้ผลดี นอกจากนี้ L_1 -norm อาจจะเป็นค่าเริ่มต้นที่ดีด้วย Andrew (ค.ศ.1974) และ Dutter (ค.ศ.1977) ได้แนะนำกระบวนการสำหรับหาค่าเริ่มต้นด้วย

ในปัจจุบันเป็นการยากที่จะให้ความสนับสนุนอย่างแข็งขันเกี่ยวกับโครงสร้างของความผิดพลาดของตัวประมาณ $\hat{\beta}$ จากการถดถอยที่แกร่งในขั้นสุดท้าย การพิจารณาถึงเมตริกซ์ของความแปรปรวนร่วมของ $\hat{\beta}$ มีความสำคัญถ้าเราหาโครงสร้างของช่วงที่เชื่อถือได้และทำการอ้างอิงตัวแบบอื่น Huber (1973) ได้แสดงว่าถ้าค่าลู่เข้าสู่ $\hat{\beta}$ มีการแจกแจงแบบปกติโดยประมาณด้วยเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วม

$$\frac{\sigma^2 E[\psi^2(\epsilon/\sigma)]}{\{E[\psi(\epsilon/\sigma)]\}^2} (XX)^{-1}$$

เมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของ $\hat{\beta}$ โดยประมาณคือ

$$\frac{(ns)^2}{n-p} \cdot \frac{\sum_{i=1}^n \psi^2[(y_i - X_i' \hat{\beta})/s]}{\sum_{i=1}^n \psi'[(y_i - X_i' \hat{\beta})/s]^2}$$

และเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมที่ประมาณโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนัก คือ

$$\frac{\sum_{i=1}^n w_i (y_i - X_i' \hat{\beta})^2}{n-p} (X'WX)^{-1}$$

คำแนะนำอื่น ๆ ของ Welsch (ค.ศ.1975) และ Hill (ค.ศ.1979) กล่าวว่าไม่มีข้อตกลงทั่วไปเกี่ยวกับการประมาณสำหรับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของ $\hat{\beta}$ ที่ดีที่สุด ท่านทั้งสองกล่าวว่า เมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมสามารถแสดงผลออกมาอย่างน้อยสำหรับเมตริกซ์ของ X ที่มีค่าผิดปกติ และเป็นเงื่อนไขที่ไม่ดี ได้แก่ เงื่อนไขเกี่ยวกับ multicollinearity สามารถจะมีผลกระทบต่อการประมาณการความถดถอยที่แกร่งด้วย ในหลายกรณีด้วยกันเราสามารถอ้างอิงเกี่ยวกับ $\hat{\beta}$ โดยใช้กระบวนการคล้ายคลึงกับทฤษฎีปกติได้

2.4 การแปลงข้อมูลด้วยการแปลงที่ใช้การยกกำลัง (Power Transformation)

การแปลงข้อมูลด้วยการแปลงที่ใช้การยกกำลัง (Power Transformation) ได้รวมการแปลงซึ่งใช้ลอคการิทึมในวงศ์ (family) ของการแปลง การแปลงข้อมูลอาจจะทำให้ข้อสมมติของความเป็นปกติใช้ได้สำหรับแปลงข้อมูลที่ใช้ศึกษาการแจกแจงของค่ามิถผลาดเป็นแบบเบ้

Tukey (ค.ศ.1957 : 602-632) เป็นท่านแรกที่ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการแปลง ท่านได้แนะนำว่า การแปลงข้อมูลจะช่วยให้ตัวแบบเข้าใกล้เชิงเส้น โดยที่ข้อมูลจะมีการกระจายเท่ากัน และเป็นแบบปกติมากขึ้น

Box และ Cox (ค.ศ.1962 : 211-243) ได้พิจารณาการแปลงในตัวแปรตามและสามารถหาในตัวแปรอิสระด้วย การแปลงของเขายู่ในรูปของ

$$y_i^{(\lambda)} = \begin{cases} \frac{y_i^\lambda - 1}{\lambda} & ; \lambda \neq 0 \\ \log_e y_i & ; \lambda = 0 \end{cases}$$

ซึ่งเป็นข้อดีของการแปลง เมื่อเปรียบเทียบกับแปลงอย่างง่าย y_i^λ ซึ่งจะต่อเนื่องใน $\lambda = 0$

ดังนั้น
$$L_{\lambda \rightarrow 0} \frac{y_i^\lambda - 1}{\lambda} = \log_e y_i$$

Box และ Cox พิจารณาตัวแบบของการถดถอย

$$X_i^{(\lambda)} = X_i \beta + \varepsilon_i$$

เมื่อ $\varepsilon_i \sim I_n(0, \sigma^2)$ ดังนั้น ฟังก์ชันความหนาแน่นร่วมของค่าสังเกต y_1, y_2, \dots, y_n เป็น

$$\left(\frac{1}{2\pi\sigma^2} \right)^{\frac{n}{2}} \exp \left[- \frac{1}{2\sigma^2} \sum_{i=1}^n (y_i^{(\lambda)} - X_i \beta)^2 \right] \cdot J$$

โดยที่ J เป็น จาคอเบียนของการแปลงจากตัวแปร y_i เป็น $y_i^{(\lambda)}$ ดังนั้น

$$J = \prod_{i=1}^n \left| \frac{dy_i^{(\lambda)}}{dy_i} \right| = \prod_{i=1}^n y_i^{\lambda-1}$$

จะได้ว่า ฟังก์ชัน log-likelihood อยู่ในรูปของ

$$\log_e L = -\frac{n}{2} \log_e 2 - \frac{n}{2} \log_e \sigma_{\varepsilon|\lambda}^2 - \frac{1}{2\sigma_{\varepsilon|\lambda}^2} \sum_{i=1}^{n_1} |y_i^{(\lambda)} - x_i \beta|^2 + (\lambda-1) \sum_{i=1}^n \log_e y_i$$

ถ้าเราหารแต่ละ y_i ด้วย geometric mean ของ y แล้ว เราจะได้ $\sum_{i=1}^{n_1} \log_e y_i = 0$ ดังนั้น เทอมสุดท้ายจะหายไป และค่ามากที่สุดของ L เท่ากับ $\frac{n}{2} \log_e \sigma_{\varepsilon|\lambda}^2$ เมื่อ $\sigma_{\varepsilon|\lambda}^2$ เป็นผลรวมกำลังสองของค่าผิดพลาดจากการถดถอยของ $y^{(\lambda)}$ บน x_i ดังนั้น ขั้นตอนต่าง ๆ มีดังนี้

1. หารค่าแต่ละ y ด้วยค่ากลางเรขาคณิตของ y
2. สำหรับค่าของ λ ทำการถดถอย $y^{(\lambda)}$ บน x_i และคำนวณผลรวมกำลังสองของค่าผิดพลาด $\hat{\sigma}_{\varepsilon|\lambda}^2$
3. เลือกค่า λ สำหรับ $\hat{\sigma}_{\varepsilon|\lambda}^2$ ที่น้อยที่สุด จะได้ว่า $\hat{\lambda}$ เป็น maximum likelihood ของ λ

ค่าผิดพลาดมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอยสำหรับค่า λ ใด ๆ สามารถหาได้จากโปรแกรมการถดถอย ซึ่งเป็นค่าผิดพลาดมาตรฐานที่มีเงื่อนไข บนค่าสมมติ λ ค่าผิดพลาดมาตรฐาน หรือช่วงความเชื่อมั่นสำหรับ $\hat{\lambda}$ สามารถหาได้จากการหาส่วนกลับของ likelihood-ratio test statistics

เราต้องการที่จะทดสอบสมมติฐาน $\lambda = \lambda_0$ จะได้ว่า

$$\begin{aligned} \theta &= \frac{\max L(\lambda_0, \beta, \sigma^2)}{\max L(\lambda, \beta, \sigma^2)} \\ &= \left[\frac{\hat{\sigma}_{\varepsilon|\lambda}^2}{\hat{\sigma}_{\varepsilon|\lambda_0}^2} \right]^{\frac{n}{2}} \end{aligned}$$

และ $-2\log_e \theta \sim \chi^2_{(1)}$ ดังนั้น ถ้าเราต้องการ 95 เปอร์เซ็นต์ช่วงความเชื่อมั่น สำหรับ λ เราจะพิจารณาทุกค่าของ λ ซึ่ง $-2\log_e \theta$ มีค่าน้อยกว่า 3.84 เพราะว่า $\Pr(-2\log_e \theta < 3.84) = 0.95$ จะได้ว่า

$$n \log_e \hat{\sigma}_\epsilon^2 | \hat{\lambda} - n \log_e \hat{\sigma}_\epsilon^2 | \hat{\lambda} < 3.84$$

เมื่อเราประเมินค่า $\hat{\sigma}_\epsilon^2 | \hat{\lambda}$ สำหรับ λ ที่แตกต่างกันในการหา ML ของตัวประมาณ $\hat{\lambda}$ แล้ว เราจะสามารถหาพิสัย (Range) ของ λ สำหรับช่วงความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์นี้ได้

ในกรณีพิเศษเราสามารถแปลงค่าตัวแปรอิสระ ดังนี้

$$X^{(\lambda)} = \begin{cases} \frac{X^\lambda - 1}{\lambda} & ; \lambda \neq 0 \\ \log_e X & ; \lambda = 0 \end{cases}$$

และในบางกรณีเราสามารถแปลงค่าตัวแปรตาม Y และตัวแปรอิสระ X โดยใช้ตัวเดียวกันบน y และตัวแปรอิสระทุกตัว

$$Y_i^{(\lambda)} = \begin{cases} \frac{y_i^\lambda - 1}{\lambda} & ; \lambda \neq 0 \\ \log_e y_i & ; \lambda = 0 \end{cases}$$

$$X^{(\lambda)} = \begin{cases} \frac{X^\lambda - 1}{\lambda} & ; \lambda \neq 0 \\ \log_e X & ; \lambda = 0 \end{cases}$$

ถ้าเรากำหนด $\lambda = 1$ และ $\lambda = 0$ เราจะได้รูปแบบของสมการเชิงเส้นและสมการลอกการิทึมดังนี้

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{i1} + \dots + \beta_k X_{ik} + \epsilon_i$$

$$\therefore \log_e y_i = \alpha_0 + \alpha_1 \log_e X_{i1} + \alpha_2 \log_e X_{i2} + \dots$$

$$+ \alpha_k \log_e X_{ik} + \epsilon_i$$

Raymond J. Carroll (ค.ศ.1978) ได้ศึกษาถึงวิธีการที่แกร่งสำหรับการทดสอบ การแปลงข้อมูลที่เข้าสู่ภาวะปกติโดยประมาณ ดังนั้น ค่าผิดพลาดอาจจะเข้าใกล้ภาวะปกติเท่านั้น Hinkley (ค.ศ.1975) ได้กล่าวว่า มันเป็นข้อบกพร่องที่ไม่พิจารณาความเป็นไปได้ถึงเรื่องนี้ Carroll จึงพิจารณาวิธีการใหม่โดยอาศัยความรู้พื้นฐานการแปลงข้อมูลของ Box และ Cox กับ วิธีการประมาณที่แกร่ง กล่าวคือ จะแทนทฤษฎีในภาชนะจะเป็นเดิมเมื่อการแจกแจงเป็นแบบปกติ ด้วยความหนาแน่นเป็นแบบปกติที่มีศูนย์กลางและแบบเอ็กซ์โปเนนเชียลส่วนหาง (Normal central and Exponential tail)

$$L(\beta, \sigma, \lambda) = \sigma^{-n} \prod_{i=1}^n \exp \left\{ -\rho \frac{(y_i^{(\lambda)} - X_i' \beta)}{\sigma} + (\lambda-1) \log_e y_i \right\}$$

สำหรับ λ ที่คงที่ เราจะกระทำเช่นเดียวกับปัญหาเกี่ยวกับตำแหน่ง โดยการหาค่าเริ่มต้นของค่า σ ซึ่งหาสมการข้างล่างมีค่ามากที่สุด

$$\sum_{i=1}^n \psi \left\{ (y_i^{(\lambda)} - X_i' \beta) / \sigma \right\} X_i = 0$$

ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย จะใช้วิธี M-estimator เพื่อจะประมาณค่า $\hat{\beta}$ และ $\hat{\lambda}$ ซึ่งจะให้ค่า $\hat{\sigma}_e^2 | \lambda$ ที่มีค่าน้อยที่สุด

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องวิธีการที่มีความแกร่งสำหรับการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ มีไม่มากนัก ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงมีอยู่น้อย แต่ก็ยังมีนักวิจัยบางท่านที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการประมาณสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้น ในหัวข้อนี้จะเสนอวิธีที่น่าสนใจ พร้อมทั้งข้อสรุปต่าง ๆ ดังนี้คือ

ก) การศึกษาตัวประมาณที่แกร่งของสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นตรง โดยวิธีหาค่าน้อยที่สุดของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังที่ P (Pth Power Deviation หรือ L_p-norm regression) ศึกษาโดย Forsythe (ค.ศ.1972 : 159-166) โดยพารามิเตอร์ของตัวแบบ

ถูกเลือกเพื่อหาค่าน้อยที่สุดของ $\sum_{i=1}^n |\epsilon_i|^p$; ($1 < p < 2$) สำหรับการคำนวณหาสัมประสิทธิ์ การถดถอยพหุเมื่อ $1 < p < 2$ จะทำเป็นโปรแกรมนอนลิเนียร์ (nonlinear) Forsythe ได้ ศึกษากระบวนการนี้สำหรับตัวแบบการถดถอยเชิงเส้นตรงด้วยการจำลองแบบมอนติคาร์โล โดยใช้ในการแจกแจงแบบปกติปลอมปนหลายแบบ เขาสังเกตว่า $p = 1.5$ เป็นข้อเลือกที่ผสมผสานดีในการที่จะนำมาใช้แทนวิธีกำลังสองน้อยที่สุดเมื่อค่าผิดพลาดไม่เป็นแบบปกติ และเมื่อการแจกแจงของค่าผิดพลาดเป็นแบบปกติ การใช้ $p = 1.5$ ทำให้ผลลัพธ์ในการประมาณจะมีประสิทธิภาพ 90 เปอร์เซ็นต์เทียบกับวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ข) การศึกษาวิธีการที่แกร่งสำหรับการถดถอยเชิงเส้น ของ Andrew (ค.ศ. 1974:523-615) ซึ่งมีฟังก์ชัน ψ เป็นแบบ sine โดยพิจารณาตัวแบบการถดถอยเชิงเส้น

$$y_i = X_i \beta + \sigma \epsilon_i, \quad i = 1, 2, \dots, n$$

เมื่อ เป็นเวกเตอร์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นที่ไม่ทราบค่า X เป็นเวกเตอร์ของแถวตัวแปรอิสระ σ เป็นสเกลพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า และ ϵ_i เป็นค่าผิดพลาด ซึ่งการประมาณสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้น เป็นการหาค่ามากที่สุดของ

$$\sum_{i=1}^n \psi \{r_i(\beta) / s(\beta)\}$$

เมื่อ $r_i(\beta) = y_i - X_i \beta$ และ $s(\beta) = \text{median} \{ |r_i(\beta)| \}$

โดยที่ฟังก์ชัน ψ อยู่ในรูปของ

$$\psi(z) = \begin{cases} c|1 + \cos\left(\frac{z}{c}\right)| & ; |z| < c\pi \\ 0 & ; |z| > c\pi \end{cases}$$

Daniel และ Wood (ค.ศ.1971) ได้ทำการทดลองโดยนำข้อมูลของ Brownee (ค.ศ.1985.sec.13.12) เมื่อพิจารณาจากตัวอย่าง 21 ค่า และตัวแปรอิสระ 3 ตัว ซึ่งมีค่าผิดพลาดที่ใหญ่ผิดปกติ ในค่าสังเกตที่ 1, 3, 4 และ 21 หาสมาการการประมาณได้ 4 สมการ โดยที่สมการที่ 1 ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด สมการที่ 2 ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด แต่ตัดค่าผิดปกติออกไป สมการที่ 3 ใช้วิธีที่แกร่งของ Andrew สมการที่ 4 ใช้วิธีที่แกร่งของ Andrew แต่ตัดค่าผิดปกติออกไป ผลปรากฏว่า สมการที่ 3 และ 4 ให้ผลเหมือนกัน และให้ค่า standard error ของการประมาณ β ต่ำที่สุด สมการที่ 2 ให้ค่า standard error น้อยกว่าสมการที่ 1

ค) การศึกษาเปรียบเทียบตัวประมาณที่แกร่งหลายวิธีของความชัน, ค่าจุดตัดแกน y และสเกลของการถดถอยเชิงเส้น ของ Ramsay (ค.ศ.1977: 608-615) Ramsay ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการที่แกร่งของการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย โดยศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์ของ Ramsay (ค.ศ.1977), Andrew (ค.ศ.1972), Forsythe (ค.ศ.1972) และ Hampel (ค.ศ.1971, 1974) และวิธีกำลังสองน้อยที่สุด $L_p = 2$ Ramsay ทำการทดลองโดยใช้การแจกแจงของค่าผิดพลาดเป็นแบบปกติปลอมปน ซึ่งมี $F = (1-p)N(0,1) + pN(0,c^2)$ เมื่อ p เป็นสัดส่วนของการปลอมปนโดยใช้ 0.0, 0.01, 0.05, 0.10 และ 0.25 และสเกลแพดเดอร์ $c = 3$ และ 10 ขนาดตัวอย่าง $n = 5, 20$ และ 50 โดยตัวแปรอิสระมีการแจกแจงโดยใช้ Quantiles ที่เหมาะสมของแบบปกติและแบบสม่ำเสมอ ผลการทดลองปรากฏว่าเมื่อ $c = 3$ และ 10 เกณฑ์ของ Ramsay, Andrew และ Hampel จะดีเสมอกัน และยังมีค่าความแปรปรวนน้อยกว่าเกณฑ์ของ Forsythe และ $L_p = 2$ และเมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการประมาณความชันโดยใช้ relative deficiency (1-minimum variance/variance) ปรากฏว่าที่ $c = 3$ เกณฑ์ของ Ramsay ดีที่สุด และที่ $c = 10$ เกณฑ์ของ Andrew ดีที่สุด แต่ใกล้เคียงกันกับของ Ramsay

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย